

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ISSN 2522-4603

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Серія
ЮРИДИЧНІ НАУКИ

<https://doi.org/10.32689-2522-4603>

Випуск 2 (56)
2018

Засновано 2001 року
Видання виходить 4 рази на рік

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)29-2я43

Об'єднана редакційна рада видання Наукові праці МАУП

М. Н. Курко, д-р юрид. наук, проф. — Голова ради

Заступники Голови

Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.

М. Ф. Гончаренко, канд. екон. наук, доц.

А. М. Кислий, д-р юрид. наук, проф.

О. І. Дацій, д-р екон. наук, проф.

І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.

Редакційна колегія серії Юридичні науки

Кислий Анатолій Михайлович, д-р юрид. наук, проф., директор Навчально-наукового інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом — **Головний редактор**.

Ануфрієв Микола Іванович, д-р юрид. наук, проф., проф. кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Вечорек Лешик, д-р хабілітований наук правничих, директор Інституту судових експертиз ім. проф. доктора Яна Зегна в Кракові Міністерства справедливості Польщі (Польща).

Дорохіна Юлія Анатоліївна, д-р юрид. наук, доц., проф. кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Заросило Володимир Олексійович, д-р юрид. наук, проф., зав. кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Кайдашев Роман Петрович, д-р юрид. наук, проф., проф. кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Литвиненко Віктор Іванович, д-р юрид. наук, проф., зав. кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Муравйов Кирило Володимирович, д-р юрид. наук, доц., зав. кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Тімашов Віктор Олександрович, д-р юрид. наук, доц., Київський національний торговельно-економічний університет, кафедра адміністративного, фінансового та інформаційного права.

Фатхутдінов Василь Гайнулович, д-р юрид. наук, доц., проф. кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-наукового інституту права імені Володимира Великого Міжрегіональної Академії управління персоналом, м. Київ.

Федоренко Владислав Леонідович, д-р юрид. наук, проф., директор Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України.

Яскенія Єжи, д-р хабілітований наук правничих, професор звичайний, декан відділення права, адміністрування та управління Університету Яна Кохановського в Кельце (Польща).

Випуск рекомендовано до друку Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 10 від 31 жовтня 2018 р.)

Видання індексується Google Scholar

Наукові праці МАУП. — Серія : Юридичні науки. — 2018. — Вип. 2 (56). — Київ : МАУП, ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. — 122 с.: іл. — Бібліогр. у кінці ст. — Виходить 4 рази на рік.

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які досліджують актуальні проблеми розвитку права. Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник “Наукові праці МАУП” (серія: Юридичні науки) за наказом Міністерства освіти і науки України від 24.10.2017 р. № 1413 включено до Переліку фахових видань як фахове видання з юридичних наук.

ББК 65.9(4УКР)29-2я43+67.9(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018

© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018

ЗМІСТ

Автори випуску	4
Заросило В. О. <i>Авіаційна безпека — окремі напрями підвищення її стану відповідно до нових вимог</i>	6
Капля О. М. <i>Теоретичні проблеми реалізації засад (принципів) кримінального процесу при здійсненні кримінального провадження</i>	11
Пархоменко-Куцевіл О. І. <i>Наукові підходи до формування понятійно-категоріального апарату визначення “корупція”</i>	17
Гевко В. В. <i>Формування внутрішнього переконання судді на засадах незалежності та безсторонності</i>	24
Дікарєв О. І. <i>Utopians’ narratives of habitués and stratagems in “geocultural turn”</i>	33
Лепех Ю. С. <i>Правотворчість Верховної Ради України: поняття та особливості</i>	47
Лісовська Ю. П. <i>Юридична логіка публічного адміністрування в антикорупційному забезпеченні кіберкапіталу України</i>	54
Хатнюк Н. С. <i>Суб’єктний склад учасників податкових правовідносин: правовий статус та класифікація</i>	62
Щокін Р. Г. <i>Цілі та завдання державної політики у сфері освіти</i>	72
Куртакова Г. О., Найченко А. М. <i>Проблеми використання електронних засобів доказування у господарському процесі</i> ...	79
Гайдай С. Г. <i>Інформація прокуратури: питання правової природи, класифікації та реалізації повноважень по роботі із інформацією</i>	86
Євчук Т. В. <i>Діяльність патрульної служби Національної поліції України та її нормативне забезпечення у сфері забезпечення публічного порядку та публічної безпеки</i>	95
Заверуха В. Г. <i>Поняття “законотворчість” як складова частина теоретичного підґрунтя нормотворчої діяльності</i>	100
Побіянська Н. Б. <i>Форма господарського договору як гарантія його дійсності</i>	104
Шевченко В. С. <i>Державна мова як засада конституційного ладу</i>	111

АВТОРИ ВИПУСКУ

THIS ISSUE'S AUTHORS

- **Гайдай Сергій Григорович** — здобувач, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0002-4962-7088> — 86
- **Гевко Віктор Васильович** — канд. юрид. наук, доц., заст. директора, Навчально-науковий ін-т права ім. Володимира Великого, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0003-2497-7062> — 24
- **Дікарев Олександр Іванович** — канд. політ. наук, доц., проф. кафедри політології, соціології та соціальної роботи, Навчально-науковий ін-т міжнародних відносин та соціальних наук, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0002-1895-0878> — 33
- **Євчук Тетяна Володимирівна** — здобувач каф. адміністративного, фінансового та банківського права, Навчально-науковий ін-т права ім. Володимира Великого, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0001-7952-6491> — 95
- **Заверуха Володимир Георгійович** — аспірант, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0002-0796-932X> — 100
- **Заросило Володимир Олексійович** — д-р юрид. наук, проф., зав. каф. управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності, Навчально-науковий ін-т права ім. Володимира Великого, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0001-6935-5449> — 6
- **Капля Олександр Миколайович** — д-р юрид. наук, старший наук. співробітник, проф. каф. правових дисциплін, Одеський ін-т, МАУП. <https://orcsd.org/0000-0001-8629-0771> — 11
- **Куртакова Ганна Олександрівна** — д-р філос. в галузі права, доц. каф. господарського, трудового права та цивільно-правових дисциплін, Навчально-науковий ін-т права, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0002-9475-6911> — 79
- **Gaidai Serhii H.** — applicant, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0002-4962-7088> — 86
- **Gevko Victor V.** — Candidate of Legal Sciences, Associate Prof., Deputy Director, Educational and Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0003-2497-7062> — 24
- **Dikaryev Olexander I.** — candidate of political sciences, associate professor, professor of chair of political science, sociology and social work, Educational and Scientific Institute of International Relations and Social Sciences, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0002-1895-0878> — 33
- **Yevchuk Tetiana V.** — scientific degree seekers, the Department of Administrative, Financial and Banking Law, Educational and Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, IAPManagement, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0001-7952-6491> — 95
- **Zaveruhha Volodymyr G.** — graduate student, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0002-0796-932X> — 100
- **Zarosylo Volodymyr O.** — doctor of law, professor, head of the Department of Security Management, Law Enforcement And Anti-Corruption Activities, Educational and Scientific Institute of Law, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0001-6935-5449> — 6
- **Kaplya Oleksandr M.** — Doctor of Law, Senior Researcher, Professor of the Department of Legal Disciplines, Odessa Institute, IAPM, Kyiv. <https://orcsd.org/0000-0001-8629-0771> — 11
- **Kurtakova Hanna O.** — Doctor of Philosophy in Law, Associate Professor of the Department of Economic, Labor Law and Civil Law Disciplines, Educational and Scientific Institute of Law, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0002-9475-6911> — 79

- **Лепех Юлія Степанівна** — канд. юрид. наук, доц. каф. права, Львівський ін-т МАУП. <https://orcid.org/0000-0003-4530-4924> — 47
- **Лісовська Юлія Петрівна** — канд. юрид. наук, доц. каф. адміністративного, фінансового та банківського права, Навчально-науковий ін-т права ім. князя Володимира Великого, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0001-9278-4487> — 54
- **Найченко Альона Михайлівна** — аспірат каф. господарського, трудового права та цивільно-правових дисциплін, Навчально-науковий ін-т права, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0003-3312-9479> — 79
- **Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівна** — д-р наук з держ. управління, зав. каф. публічного управління, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0002-0758-346X> — 17
- **Побіянська Неллі Борисівна** — аспірантка, каф. господарського, трудового права та цивільно-правових дисциплін, Навчально-науковий Ін-т права ім. князя Володимира Великого, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0001-5872-9281> — 104
- **Хатнюк Наталія Сергіївна** — канд. юрид. наук, доц., проф. каф. господарського, трудового права та цивільно-правових дисциплін, Навчально-науковий Ін-т права ім. князя Володимира Великого, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0003-3064-7510> — 62
- **Шевченко Вячеслав Станіславович** — аспірант, МАУП, м. Київ, в. о. директора комунального вищого навч. закладу “Бердичівський медичний коледж” Житомирської обл. ради. <https://orcid.org/0000-0003-3706-3489> — 111
- **Щокін Ростислав Георгійович** — канд. юрид. наук, доц., проф. кафедри адміністративного, фінансового та банківського права, Навчально-науковий ін-т права ім. князя Володимира Великого, МАУП, м. Київ. <https://orcid.org/0000-0002-0836-8315> — 72
- **Lepeh Julia S.** — Ph.D., Associate Professor of the Department of Law, Lviv Institute of the IAPM. <https://orcid.org/0000-0003-4530-4924> — 47
- **Lisovska Yuliya P.** — Ph.D. in Law, Associate Professor of the Department of Administrative, Financial and Banking Law, Educational and Scientific Institute of Law after Prince Volodymyr the Great, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0001-9278-4487> — 54
- **Naychenko Alena Mikhailovna** — aspirates of the Department of Economic, Labor Law and Civil Law Disciplines, Educational and Scientific Institute of Law, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0003-3312-9479> — 79
- **Parkhomenko-Kutsevil Oksana I.** — Doctor of Sciences in Public Administration, Head of the Department of Public Administration of the IAPM. <https://orcid.org/0000-0002-0758-346X> — 17
- **Pobiansky Nelly B.** — postgraduate student, department of economic, labor law and civil law disciplines, Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Volodymyr the Great, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0001-5872-9281> — 104
- **Khatnyuk Natalia S.** — Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Economic, Labor Law and Civil Law, Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Volodymyr the Great, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0003-3064-7510> — 62
- **Shevchenko Viacheslav S.** — postgraduate student, IAPM, Kyiv, acting Director of the Communist Higher Educational Institution “Berdychiv Medical College” of the Zhytomyr Regional Council. <https://orcid.org/0000-0003-3706-3489> — 111
- **Shchokin Rostislav G.** — Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Administrative, Financial and Banking Law, Educational and Scientific Institute of Law after Prince Volodymyr the Great, IAPM, Kyiv. <https://orcid.org/0000-0002-0836-8315> — 72

В. Г. ЗАВЕРУХА

<https://orcid.org/0000-0002-0796-932X>

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

ПОНЯТТЯ “ЗАКОНОТВОРЧІСТЬ” ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ТЕОРЕТИЧНОГО ПІДҐРУНТЯ НОРМОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наукові праці МАУП. Серія Юридичні науки, 2018, вип. 56(2), с. 100–103

<https://doi.org/10.32689-2522-4603-2018-02-100-103>

Розглянуто наукові підходи до визначення поняття “законотворчість”. Схарактеризовано визначення поняття “законотворчість”. Досліджено місце законотворчості у нормотворчій діяльності.

Норми права створюються, змінюються та припиняються у результаті нормотворчої діяльності. Серед видів нормотворчої діяльності особливе місце належить законотворчості, тому що закони, які створюються, змінюються в результаті законотворчості, мають вищу юридичну силу. Отже, чітке визначення поняття “законотворчість” має велике значення.

Проблемі приділяли увагу багато дослідників, зокрема, В. Е. Теліпко, В. М. Кириченко, О. М. Куракін, С. П. Коталейчук, Ю. А. Ведерніков, В. С. Грекул та ін. Проте серед науковців бракує єдності поглядів на визначення поняття “законотворчість”, оскільки це явище складне й багатоаспектне.

Отже, метою статті є дослідження поняття “законотворчість” та визначення місця законотворчості у нормотворчій діяльності.

Оскільки в результаті нормотворчості створюються, змінюються та припиняються норми права, то нормотворчість є дуже складним і відповідальним завданням. Одним із видів нормотворчості є законотворчість. Поняття нормотворчість та законотворчість співвідносяться як загальне та часткове, оскільки в процесі нормотворчості створюються будь-які правові норми, а в процесі законотворчості — тільки закони.

В. Е. Теліпко вважає, що законотворчість — це діяльність, пов’язана з підготовкою і прийняттям законодавчих актів [8, 360]. Схожу думку висловлюють Ю. А. Ведерніков та В. С. Грекул, які вказують, що законотворчість здійснюється законодавчим органом держави та полягає у підготовці та прийнятті законодавчих актів [2, 107]. Також С. П. Коталейчук зазначає, що законотворчість здійснюється вищим представницьким органом [5, 156].

В. С. Голубовська стверджує, що в роботах теоретиків права можна виділити два підходи в тлумаченні поняття “законотворчість”. Перший підхід його розуміє як синонім процесу законодавчого. Другий — визначає законотворчість як “сукупність послідовних етапів створення та прийняття законів, що розпочинаються за межами парламенту, і включає законодавчий процес як окрему парламентську стадію, що відбувається згідно з регламентними та іншими процедурними правилами” [3, 29-30]. Перший підхід визначає законотворчість через вузьке розуміння (законотворчість ототожнюється із законодавчим процесом); другий підхід визначає законотворчість через широке розуміння (законодавчий процес є лише складовою законотворчості). В. С. Голубовська зазначає, що законотворчість включає в себе, крім законодавчого процесу, ще і “дії, які передують офіційній реєстрації законопроекту в парламенті — це обговорення законопроектів громадськістю, оцінка ефективності законів” [3, 30]. Твердження, згідно з яким законотворчість не можна обмежувати лише законодавчим процесом, підтримують й інші науковці. Наприклад, І. В. Руденко доводить, що деякі автори розглядають законодавчий процес як частину процесу законотворчості, включаючи в останній, разом із законодавчим процесом, дії і відносини, що передують законодавчому процесу (виявлення потреби в ухваленні закону, наукову, експертну і організаційну підготовку і т. ін.). На їхню думку, законотворчість не вичерпується власне створенням закону, а може включати оцінку його ефективності і можливість подальшого коригування. О. Богачова визначає законотворчість як “цілеспрямовану поступову діяльність, яка складається із взаємозумовлених і взаємопов’язаних стадій (етапів), і спрямована на врегулювання суспільних відносин шляхом пізнання та оцінки правових потреб суспільства і держави, створення системи законодавства” [7, 180–181]. Дане визначення законотворчості теж не обмежується законодавчим процесом, оскільки воно відносить до законотворчості, зокрема, створення системи законодавства, а в законодавчому процесі такий елемент відсутній, оскільки законодавчий процес стосується прийняття лише окремих законів, а не створення системи законодавства загалом.

Варто зауважити, що законотворчість не можна зводити тільки до створення нових законів. Адже законотворчість є видом нормотворчості. Оскільки нормотворчість здійснюється щодо створення, зміни, зупинення та скасування правових норм, то законотворчість здійснюється щодо створення, зміни, зупинення та скасування законів.

Якщо проаналізувати визначення законотворчості, то можна дійти висновку, що законотворчість у широкому розумінні становить законодавчу діяльність, а визначення законотворчості у вузькому розумінні — це законодавчий процес. Тобто законотворчість у широкому розумінні — законодавча діяльність, а законотворчість у вузькому розумінні — законодавчий процес.

Н. В. Лебедь вказує на те, що законотворчість також є функцією держави [6, 110]. Із цього твердження випливає, що законотворчість є функцією держави, яка полягає у прийнятті, зміні та скасуванні законів.

Нині законотворчість посідає важливе місце з-поміж інших видів нормотворчості. Існують правовідносини, які можуть регулюватися виключно законами.

Наприклад, ст. 92 Конституції України вичерпно вказує ті відносини, що визначаються винятково законами України [1]. Законодавче регулювання суспільних відносин не обмежують цим переліком, оскільки в даному випадку перераховані відносини, які регулюються лише законами. Тобто законами можуть врегульовуватися й інші відносини.

На важливість законотворчості також вказують В. М. Кириченко та О. М. Куракін, які зазначають, що Верховна Рада України має виключне право щодо прийняття законів [4, 107]. Тобто особливістю законотворчості також є те, що закони, які приймаються, змінюються в результаті законотворчості, приймає виключно Верховна Рада України.

Висновки і пропозиції. Отже, поняття “законотворчість” можна розглядати як у широкому, так і вузькому розумінні. Законотворчість у широкому розумінні розглядається як законодавча діяльність, а визначення законотворчості у вузькому розумінні становить законодавчий процес.

Також законотворчість відіграє важливу роль у нормотворчій діяльності. Поняття “нормотворчість” та “законотворчість” співвідносяться як загальне і часткове, оскільки в процесі нормотворчості створюються будь-які правові норми, а в процесі законотворчості — тільки закони.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к / 96-ВР (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Вєдєрніков Ю. А., Грекул В. С. Теорія держави та права: навч. посіб. 4-те вид., доп. і перероб. К.: Центр навч. л-ри, 2005. 224 с.
3. Голубовська В. С. Законотворча діяльність в умовах розвитку інформаційного суспільства // Правова інформатика. 2013. № 4 (40). С. 29–34.
4. Кириченко В. М., Куракін О. М. Теорія держави і права: модульний курс: навч. посіб. К.: Центр учбової л-ри, 2010. 264 с.
5. Коталейчук С. П. Теорія держави та права: навч. посіб. для підготовки до державних іспитів [для студ. вищ. навч. закладів]. К.: КНТ, 2009. 320 с.
6. Лебедь Н. В. Стан законотворчої діяльності в сучасній Україні // Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 15. С. 108–111.
7. Руденко І. В. Поняття, зміст і сутність законотворчості // Вісн. ОНУ ім. І. І. Мечникова. Правознавство. 2012. Т. 17. Вип. 1/2 (16/17). С. 176–185.
8. Теліпко В. Е. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. К.: Центр учбової л-ри, 2009. 576 с.

Zaveruhha V. G. Concept “Legislation” As A Composite Part Of Theoretical Subject Of Normative Activity.

The article deals with scientific approaches to the definition of “lawmaking”. The description of the definition of “lawmaking” is carried out. The place of law-making in norm-setting activity is explored.

The scientific approaches to the definition of “lawmaking” are considered. The description of the definition of “lawmaking” is carried out. The place of lawmaking in normative activity is investigated.

The rules of law are created, changed and terminated as a result of normative activity. Among the types of normative activities, a special place belongs to law-making, because the laws that are created, change as a result of lawmaking, have higher legal force. Consequently, a clear definition of the concept of “lawmaking” is important.

The problem was given by many researchers, in particular, V. E. Telipko, V. M. Kirichenko, O. M. Kurakin, S. P. Kotalychuk, Yu. A. Vedernikov, V. S. Grekul et al. However, among scholars there is a lack of unity of views on the definition of “lawmaking”, since this phenomenon is complex and multifaceted.

Thus, the purpose of the article is to study the concept of “lawmaking” and determine the place of lawmaking in normative activities.

Conclusions and suggestions. Consequently, the concept of “lawmaking” can be considered both in the broad, and in the narrow sense. Lawmaking in the broad sense is considered as legislative activity, and definition of lawmaking in the narrow sense is a legislative process.

Also, lawmaking plays a very important role in law-making activities. The notion of “rulemaking” and “lawmaking” are correlated as general and partial, since in the process of rulemaking there are any legal norms, and in the process of lawmaking, only laws.

<https://doi.org/10.32689-2522-4603-2018-02-100-103>

Надійшла 16 жовтня 2018 р.